

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. Бекетова**

Кафедра Фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету Економіки і підприємництва

(Соловйов О.В.)
(ПІБ)

2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВПП 11 Аудит в зарубіжних країнах

галузі знань 0305 Економіка та підприємництво

напряму 6.030509 Облік і аудит

факультет Економіки і підприємництва

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

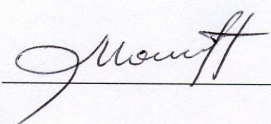
Робоча програма “Аудит в зарубіжних країнах” для студентів за напрямом підготовки 6.030509 Облік і аудит.

Розробник(и): Мізік Ю.І., доцент, к.е.н.

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри Фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту

Протокол від “27” серпня 2014 року № 1

Завідувач кафедри (проф. Момот Т.В.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (Григоренко І.) “12” 11 2014 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>3</u>	За вибором	Рік (роки) підготовки	
		4-й	4-й
		Семестр(и)	
		11-й	7-й
Загальна кількість годин – 108 (денна); 108 (заочна)	Галузь знань <u>0305 Економіка та підприємництво</u> Напрямок підготовки <u>6.030509 Облік і аудит</u>	Лекції:	
17 год.		4 год.	
Практичні, семінарські:			
34 год.		6 год.	
Модулів – 1	Напрямок підготовки <u>6.030509 Облік і аудит</u>	Лабораторні:	
Змістових модулів (ЗМ) – 2		-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3		Самостійна робота:	
		57 год.	98 год.
	Індивідуальні завдання:		
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ): виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	-	18 год.
		Вид контролю:	
		диференційований залік	залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): для денної форми навчання – 44% до 56%
для заочної форми навчання – 9% до 91%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни “Аудит в зарубіжних країнах”: формування у студентів базових системних знань із організації діяльності аудиторських фірм, проведення аудиторських перевірок і надання супутніх аудиторських послуг та кваліфіковано складати аудиторський висновок згідно вимог МСА.

Завдання вивчення дисципліни “Аудит в зарубіжних країнах”: вивчення організаційних засад аудиторської діяльності в різних країнах світу; опанування законодавчих актів, нормативно-інструктивних документів, міжнародних стандартів аудиту, Кодексу професійної етики аудиторів; набуття практичних навичок з організації та планування аудиту, виконання комплексу окремих аудиторських процедур, оформлення робочих та підсумкових документів аудитора.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- 1) сутність і значення аудиту в ринкових умовах, сучасні тенденції розвитку аудиторської діяльності в зарубіжних країнах;
- 2) правові та організаційні основи аудиту в Україні та за кордоном;
- 3) міжнародний досвід організації та методики проведення аудиту фінансової звітності та надання супутніх послуг;;
- 4) зарубіжні методики здійснення внутрішнього аудиту суб'єктів господарювання,
- 5) специфіку аудиторської перевірки підприємств з іноземними інвестиціями.

вміти:

- організувати аудиторську фірму, складати її установчі документи, реєструвати її для здобуття права здійснення аудиторських послуг в розвинених зарубіжних країнах;
- організувати нормативно-правове, інформаційне, технічне та інше забезпечення праці аудиторів у зарубіжних аудиторських фірмах;
- планувати роботу аудиторської фірми, розробляти стратегію та загальний план аудиту, програму аудиту згідно МСА;
- вибирати оптимальні методи здійснення аудиторських процедур і організувати їх виконання;
- складати поточні та підсумкові робочі документи аудитора;
- організувати систему внутрішнього аудиту;
- складати звіт незалежного аудитора згідно вимог МСА.

мати компетентності:

Компетентності соціально-особистісні: креативність, здатність до системного мислення; адаптивність і комунікабельність; наполегливість у досягненні мети.

Загальнонаукові компетентності базові знання фундаментальних розділів математики, в обсязі, необхідному для володіння математичним апаратом відповідної галузі знань, здатність використовувати математичні методи в обраній професії; базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій; навички використання програмних засобів і навички роботи в комп'ютерних мережах, уміння створювати бази даних і використовувати інтернет-ресурси; базові знання в галузі, необхідні для освоєння загально-професійних дисциплін.

Інструментальні компетентності навички роботи з комп'ютером; навички управління інформацією; дослідницькі навички.

Загально-професійні компетентності: базові уявлення про закордонний досвід з питань організації і методики аудиторської перевірки, проблеми нормативної регламентації цих питань та надавати пропозиції з їх вдосконалення; сучасні уявлення про існуючі методики проведення аудиту, адаптувати їх до умов перевірки конкретного клієнта, здатність їх критично аналізувати, виявляти не вирішені раніше питання та надавати пропозиції з їх вирішення або вдосконалення; здатність організувати відповідне нормативно-правове, інформаційне, технічне та інше забезпечення праці аудиторів; знання правових основ дослідницьких робіт і законодавства зарубіжних країн в галузі аудиту; здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді; здатність кваліфіковано надавати супутні послуги аудиту та пропонувати клієнту найбільш оптимальні рішення.

Спеціалізовано-професійні компетентності: здатність обирати оптимальну організаційну форму здійснення аудиторської діяльності за наявних ресурсів, створити аудиторську фірму, скласти її установчі документи, провести її реєстрацію для здобуття права здійснення аудиторських послуг з урахуванням специфіки законодавства різних зарубіжних країн; здатність компетентно розробляти план роботи аудиторської фірми, загальний план аудиту конкретного замовника, вдосконалювати та самостійно розробляти програми аудиту згідно вимог МСА; здатність ефективно організувати процес аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання; обирати оптимальні методи, способи та прийоми здійснення аудиторських процедур і організувати їх виконання; здатність компетентно складати поточні та підсумкові робочі документи аудитора і організувати здачу виконаних послуг замовникові; розробляти заходи з вдосконалення діяльності аудиторської фірми в різних зарубіжних країнах.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Аудит в зарубіжних країнах.

Змістовий модуль 1. Організаційно-методичні основи аудиту в зарубіжних країнах.

Тема 1. Суть та предмет аудиту, його сфера дії в зарубіжних країнах.

Сутність і мета аудиту. Теорії виникнення аудиту. Види аудиту. Становлення і розвиток аудиту в світі та в Україні.

Тема 2. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення в зарубіжних країнах.

Створення і організація роботи аудиторської фірми з урахуванням специфіки законодавства різних країн, її структура. Аудиторські професійні організації. Сертифікація (атестація) аудиторів. Міжнародні стандарти аудиту та контролю якості надання аудиторських послуг.

Тема 3. Планування аудиту.

Етапи аудиторської перевірки та їх суть. Стадії планування аудиту. Загальна стратегія, план та програми аудиту. Суттєвість помилок в аудиті. Поняття та складові аудиторського ризику.

Тема 4. Аудиторські докази та методи їх отримання. Аудиторська документація.

Поняття та критерії аудиторських доказів. Види і джерела аудиторських доказів та їх доказове значення. Тести систем контролю. Процедури одержання аудиторських доказів. Аудиторська вибірка. Мета і завдання документування аудиту. Форма, зміст і обсяг аудиторської документації. Аудиторське досьє.

Тема 5. Аудиторський висновок.

Поняття та структура аудиторського висновку. Види аудиторських висновків. Вплив думки аудитора на вибір виду аудиторського висновку.

Змістовий модуль 2. Організація незалежного аудиту в зарубіжних країнах.

Тема 6. Аудит в країнах Європейського Союзу.

Організація аудиторської діяльності та контролю якості аудиторських послуг в країнах Європейського союзу.

Тема 7. Аудит в країнах Східної Європи.

Організація аудиторської діяльності та контролю якості аудиторських послуг в країнах Східної Європи.

Тема 8. Аудит в США та Канаді.

Організація аудиторської діяльності та контролю якості аудиторських послуг в США та Канаді.

Тема 9. Аудит в східних зарубіжних країнах.

Організація аудиторської діяльності та контролю якості аудиторських послуг у східних зарубіжних країнах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр/сем	срс		лек	лаб	пр/сем	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. Аудит в зарубіжних країнах (семестр).										
Змістовий модуль 1. Організаційно-методичні основи аудиту в зарубіжних країнах.										
Тема 1.	10	2	-	4	4	10	0,5	-	0,5	9
Тема 2.	11	2	-	5	4	10	0,5	-	0,5	9
Тема 3.	12	2	-	5	5	11,5	0,5	-	1	10
Тема 4.	10	2	-	4	4	11	0,5	-	0,5	10
Тема 5.	11	2	-	4	5	11,5	0,5	-	1	10
Разом за ЗМ 1	54	10	-	22	22	54	2,5	-	3,5	48
Змістовий модуль 2. Організація незалежного аудиту в зарубіжних країнах.										
Тема 6.	15	2	-	4	9	9,5	0,5	-	1	8
Тема 7.	13	2	-	2	9	8,75	0,25	-	0,5	8
Тема 8.	15	2	-	4	9	9	0,5	-	0,5	8
Тема 9.	11	1	-	2	8	0,75	0,25	-	0,5	8
Індивідуальне завдання.										
Індивідуальне завдання (ІЗ): контрольна робота.	-	-	-	-	-	18	-	-	-	18
Разом за ЗМ 2	54	7	-	12	35	54	1,5	-	2,5	32
Разом	108	17	-	34	57	108	4	-	6	98

5. Теми семінарських занять (не передбачені навчальним планом)

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Суть та предмет аудиту, його сфера дії в зарубіжних країнах.	4	0,5
2	Тема 2. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення в зарубіжних країнах.	5	0,5
3	Тема 3. Планування аудиту.	5	1
4	Тема 4. Аудиторські докази та методи їх отримання. Аудиторська документація.	4	1
5	Тема 5. Аудиторський висновок.	4	0,5

Продовження табл.

1	2	3	4
6	Тема 6. Аудит в країнах Європейського Союзу.	4	0,5
7	Тема 7. Аудит в країнах Східної Європи.	2	1
8	Тема 8. Аудит в США та Канаді.	4	0,5
9	Тема 9. Аудит в східних зарубіжних країнах.	2	0,5
Разом		34	6

7. Теми лабораторних занять
(не передбачені навчальним планом)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Суть та предмет аудиту, його сфера дії в зарубіжних країнах.	4	9
2	Тема 2. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення в зарубіжних країнах.	4	9
3	Тема 3. Планування аудиту.	5	10
4	Тема 4. Аудиторські докази та методи їх отримання. Аудиторська документація.	4	10
5	Тема 5. Аудиторський висновок.	5	10
6	Тема 6. Аудит в країнах Європейського Союзу.	9	8
7	Тема 7. Аудит в країнах Східної Європи.	9	8
8	Тема 8. Аудит в США та Канаді.	9	8
9	Тема 9. Аудит в східних зарубіжних країнах.	8	8
10	Виконання контрольної роботи.	-	18
Разом		57	98

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Для студентів заочної форми навчання передбачається виконання контрольної роботи. Метою написання контрольної роботи є поглиблення теоретичних та практичних знань з тематики курсу.

Під час виконання індивідуального завдання необхідно керуватися Методичними вказівками до організації самостійної роботи, практичних занять та виконання контрольної роботи з дисципліни “Аудит в зарубіжних країнах” (для студентів 4 курсу денної і заочної форми навчання напряму підготовки 6.030509 “Облік і аудит”).

Виконана контрольна робота подається на кафедру Фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту в термін, визначений навчальним графіком. Якщо робота

не відповідає вимогам методичних вказівок, її повертають студенту на доопрацювання.

10. Методи навчання

Навчальна лекція – це систематизований виклад певних наукових або науково – методичних відомостей, ілюстрований при необхідності засобами наочності або демонстрацією дослідів.

Лекція є одним з основних видів навчальних занять у вищій школі. Призначенням лекції є формування у студентів фундаментальних знань з певної наукової галузі, а також визначає основний зміст і характер усіх інших навчальних занять та самостійної роботи студентів з відповідної дисципліни. Під час лекційного курсу застосовується слайдові презентації в Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичне заняття – це навчальне заняття, під час якого студенти знайомляться з принципом дії та устроєм реальних об'єктів, виконують за певними методиками вирішення типових задач, пов'язаних з їх подальшою професійною діяльністю. Метою виконання практичних занять є закріплення та подальше поглиблення теоретичних знань студента і набуття практичних умінь, що визначені освітньо-професійною програмою напряду підготовки. Практичні заняття проводяться в аудиторіях із використанням методичної, інформаційно-довідкової та нормативно-правової документації, технічних засобів навчання (демонстраційних установок, інформаційних планшетів, мультимедійного устаткування та інше) під керівництвом викладача. В процесі проведення практичних занять використовуються такі методи активного навчання:

- розгляд проблемних ситуацій;
- вирішення ситуаційних завдань;
- робота у малих групах.

Самостійна робота студента є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять.

Мета виконання самостійної роботи – поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань і практичних умінь студентів з дисципліни «Аудит в зарубіжних країнах» шляхом вироблення вміння самостійної роботи з навчальною і фаховою науковою літературою.

Самостійна робота студентів здійснюється у формі підготовки до лекцій і практичних занять, написання контрольної роботи (для студентів заочної форми навчання).

11. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі методи контролю знань:

- поточний контроль знань студентів після вивчення кожного змістового модуля;
- контроль самостійної роботи;

– підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни «Аудит в зарубіжних країнах» проводиться у письмовій формі. Контрольні завдання включають у себе тестові питання та задачі.

Контроль самостійної роботи з підготовки до практичних занять проводиться за допомогою перевірки виконаних завдань.

Для поточного контролю можуть бути використані такі види:

- фронтальне опитування з ключових теоретичних питань;
- оцінювання індивідуальних та групових науково-дослідних завдань підготовлених самостійно у письмовій формі;
- тестування.

Форма підсумкового контролю успішності навчання студентів денної форми навчання є диференційований залік. Диференційований залік для студентів денної форми навчання проводиться у письмовій формі за допомогою розроблених тестових завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання ECTS. Згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів отримані оцінки можуть бути переведені в чотирибальну національну шкалу.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Диференційований залік

(денна форма навчання)

Поточна атестація та самостійна робота										Підсумковий контроль (диф. залік)	Сума
ЗМ 1					ЗМ 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
8	8	8	8	8	8	7	8	7		30	100
40					30						
70%										30%	100 %

Залік

(заочна форма навчання)

Поточна атестація та самостійна робота										ІЗ (КР)	Сума
ЗМ 1					ЗМ 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
8	8	8	8	8	8	7	8	7		30	100
40					30					30	
100%											

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73			задовільно
60-63	E		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	F _x
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Мізік Ю.І. Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Аудит в зарубіжних країнах» (для студентів 4 курсу денної і заочної форми навчання напряму підготовки 6.030509 “Облік і аудит”), 2015.
2. Методичні вказівки до організації самостійної роботи, практичних занять та виконання контрольної роботи з дисципліни “Аудит в зарубіжних країнах” (для студентів 4 курсу денної і заочної форми навчання напряму підготовки 6.030509 “Облік і аудит”), 2015.
3. Гордієнко Н.І., Харламова О.В. Карпенко М.Ю. Аудит, методика і організація: Навчальний посібник (для студентів економічних спеціальностей) у 2 частинах. Частина 1. - Харків: ХНАМГ, 2007. – 163 с.
4. Гордієнко Н.І., Харламова О.В. Карпенко М.Ю. Аудит, методика і організація: Навчальний посібник (для студентів економічних спеціальностей) у 2 частинах. Частина 2. - Харків: ХНАМГ, 2007. – 294 с.

14. Рекомендована література

Базова література

1. Бутинець Ф.Ф. Аудит: [підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навч. закладів]/ Ф.Ф. Бутинець. – 2-е вид., перероб. та доп. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 672 с.

2. Гордієнко Н.І., Харламова О.В. Карпенко М.Ю. Аудит, методика і організація: Навчальний посібник (для студентів економічних спеціальностей) у 2 частинах. Частина 1. - Харків: ХНАМГ, 2007. – 163 с.
3. Гордієнко Н.І., Харламова О.В. Карпенко М.Ю. Аудит, методика і організація: Навчальний посібник (для студентів економічних спеціальностей) у 2 частинах. Частина 2. - Харків: ХНАМГ, 2007. – 294 с.
4. Петрик О.А., Сенченко М.Т. Аудит у зарубіжних країнах: Навч.-метод. Посібник для самост. вивч. дисц./ За заг. ред. О.А. Петрик. – КНЕУ, 2005. – 168 с.

Допоміжна література

1. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 р. № 3125-ХІІ (зі змінами та доповненнями).
2. Міжнародні стандарти якості, аудиту, супутніх послуг, інших завдань з надання впевненості. [Видання 2012 р.]. – К.: АПУ, 2012.
3. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance and Related Services Pronouncements/ The International Federation of Accounts. – 2012 ed. – New York, USA, 2012.
4. Auditing: an integrated approach/ Alvin A. Arens, James K. Loebbecke. – 5 th ed. – PRENTICE HALL, ENGLEWOOD CLIFFS, New Jersey 07632, USA, 2001.

12. Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси для вивчення дисципліни «Аудит в зарубіжних країнах»:

1. Цифровий репозиторій ХНАМГ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>
2. Офіційний сайт International Federation of Accountants - Режим доступу: <http://www.ifac.org>

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни «Аудит в зарубіжних країнах»
за напрямом підготовки **6.030509** Облік і аудит

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____

(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____

(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____

(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____

(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____

(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____

(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____

(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____

(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____

(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року